

[Lone Dybkjær]

mener, at hun skal igennem endnu én rutinebehandling, skønt han naturligvis ikke kan gøre noget, som Rigshospitalet og andre ikke har kunnet gøre bedre. Men det er utrolig ubehageligt for vedkommende; hun har intet som helst behov for endnu en gang at komme igennem halvanden time for at få at vide, at hun faktisk ikke er rask.

Så kan man spørge: Hvad er svaret her? Er det systemet, der er noget galt med? Eller er det, som en god lægebekendt sagde til mig at hun var ret overbevist om, simpelt hen det, at der er en overlæge, der skal tjene nogle penge undervejs? Det er formentlig forklaringen på det. Men vi er i hvert fald nødt til at spørge os selv: Er det systemet, der er vanvittigt, eller er det, fordi der er nogle, der skal tjene noget undervejs?

Som tredje eksempel kan vi tage noget af det, vi alle sammen kender til. Alle vi, der har været i forbindelse med hospitaler under kortere eller længere ophold, ved, at man får lavet blodtypebestemmelser i én uendelighed, og at man aldrig nogen sinde får godkendt en blodtypebestemmelse, der er lavet i én afdeling, hvis man skal hen i en anden afdeling, men starter forfra.

Det er helt banalt. Og igen kan man spørge sig selv, hvem i alverden der har stillet de krav.

Jeg nævner kun disse eksempler i debatten, fordi jeg er bange for, at det handler om noget meget mere fundamentalt. Det handler desværre nok om en eller anden måde, vi har skruet vores system sammen på, som medfører en uhensigtsmæssig behandling af borgerne. Derfor må vi spørge, hvad det er for mere grundlæggende systemændringer, vi skal lave, for at få løst problemer af den type, jeg har omtalt med konkrete eksempler, som vi jo alle sammen kender utallige af. Det er noget meget mere end at ansætte nogle flere. Det er noget meget mere end at svare på nogle breve. Det er nogle grundlæggende systemændringer.

Jeg synes, det er godt, at vi kan komme videre med denne diskussion, og i den forbindelse vil jeg gerne oplyse, at det overordnede perspektiv for os naturligvis er, at vi, om man så må sige, skal have mere for de samme penge, og vi er overbevist om, at det kan lade sig gøre. Og jeg har her prøvet at illustrere med nogle eksempler, at der i hvert fald er ting, der uden videre kan lade sig gøre, bortset fra at det altså ikke uden videre er let at gøre det.

Jeg tror også, det er vigtigt, at vi, når vi har diskuteret nogle af disse spørgsmål, som fru Mimi Jakobsen også var inde på, fastsætter nogle minimumsrettigheder. Hvad skal være retsbestemt? Hvad skal ikke være retsbestemt? Hvem er svag? Hvilke rettigheder skal de have i dette samfund?

Derefter rejser sig det spørgsmål, hvordan vi skal gøre det, og vores model er altså ikke helt sammenfaldende med den socialdemokratiske model, hvorefter vi skal gribe ind fra oven på nuværende tidspunkt. Jeg tror, vi skal prøve at tage et andet udgangspunkt, nemlig udgangspunktet ude omkring i kommunerne, og når jeg gør det, er det, fordi forholdene jo er meget forskellige i store og små kommuner, i sjællandske og jyske kommuner, by- og landkommuner osv. Det er ikke de samme løsninger, der skal til de forskellige steder. Det er næppe heller de samme systemstrukturer, der skal til.

Det er den ene grund til, at jeg gør det. Den anden grund til, at jeg lægger så meget vægt på, at vi tager udgangspunktet ude blandt borgerne, er ønsket om at sikre demokratiet. Jeg er utrolig nervøs for, at resultatet af, at Folketinget i alt for høj grad begynder at diktere kommunerne, hvordan de bedst håndterer tingene, er, at der slet ikke vil være noget incitament til, at nogen gider være kommunalpolitiker.

I forvejen er det dødhårdt arbejde at være kommunalpolitiker, utrolig vanskeligt at kombinere – nogle nikker – med et andet arbejde og utrolig frustrerende i en lang række sammenhænge. Og så skal vi minsandten ikke tage nogen muligheder fra dem for at få lov til at beskæftige sig med noget mere overordnet principielt, som der jo netop ligger i dette med borgernes rettigheder.

Derfor mener vi, at vejen til at løse denne type problemer er frikommuneforsøg, punktprogramforsøg og den slags eksperimenter, som vi har haft. Jeg synes, vi skulle prøve at finde frem til, om vi kan lave nogle frikommuneforsøg og punktprogramforsøg på disse områder, således at vi på grundlag af resultaterne heraf kan finde frem til nogle minimumsrettigheder.

Der er nogle, vi uden videre kan definere. Jeg mener, at det er så grelt f. eks. på det psykiatriske område, at vi uden videre kunne gå ind og gøre noget dér, og det samme gælder inden for plejehjemsområdet.